

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72416558-610-E.264129

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 24.12.2019 tarihli ve 584471 sayılı yazınız.
b) 03.01.2020 tarihli ve 593260 sayılı yazınız.
c) 22.01.2020 tarihli ve 604400 sayılı yazınız.
ç) 03.02.2020 tarihli ve 608074 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (16 sayfa)

7/22500 GK 68

7/22501 GK 68

7/22502 GK 68

7/23026 GK 77

7/23027 GK 77

7/23573 GK 86

7/23574 GK 86

7/23887 GK 94

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SEMRA GÜZEL'İN 7/23026 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

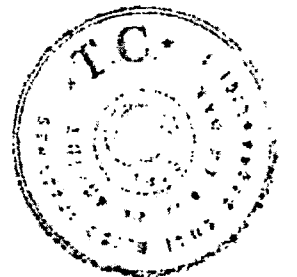
UNESCO Dünya Miras Listesinde bulunan Diyarbakır Dış Kent Surlarındaki 5, 10, 26, 31, 34, 39, 42 ve 79 nolu burçların işgal edilmiş ve izinsiz müdahale edilmiş olduğu tespit edilmiş olup Bakanlığımız Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün Diyarbakır Valiliği'ne hitaplı 24.09.2019 tarihli ve 36126949-176.99-E.779917 sayılı yazısı ile söz konusu işgallerin sonlandırılması ve yapılara zarar veren failer hakkında hukuki sürecin yürütülmesi istenilmiştir.

Dünya Mirası olan Diyarbakır surlarına zarar veren ve/veya işgal eden failer hakkında suç duyurusunda bulunulabilmesi için öncelikle 5, 10, 26, 31, 34, 39, 42 ve 79 nolu burçlara zarar veren ve/veya işgal eden failerin kimlik (gerçek veya tüzel kişi ad/soyad varsa TC) ve adres bilgileri tespit edip resmi tutanağa bağlanarak ivedilikle gönderilmesi talep edilmiştir. Buna istinaden Bakanlığımız Teknik personelleri ve Sur İlçe Emniyet Müdürlüğü'nce yerinde yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan tutanak Diyarbakır Valiliği'ne iletilmiştir.

Bakanlığımıza tahsisli Diyarbakır Surlarının daha fazla zarar görmemesi ve işgallerin önlenmesi için belirtilen burçlar başta olmak üzere tüm işgallere yönelik hukuki süreçlerin ivedilikle başlatılmasının aciliyet arz ettiği Valiliğe iletilmiş olup Avukatları tarafından gerekli işlemlerin başlatılması ve ilgili güvenlik güçleri ile koordinasyonun sağlanarak işgallerin sonlandırılmasına yönelik gereğinin yapılması hususları bildirilmiştir.

2015 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınan "Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı" ile ilgili çalışmalar bilimsel yöntemler ışığında proje ve onarım çalışmalarının yönlendirilmesi, katkı sağlanması ve koordineli çalışmaların gerçekleştirilmesi amacıyla Bakanlığımız 08.02.2017 tarihli ve 24598 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile oluşturulan Bilim Komisyonu yönlendirmeleri ile devam etmektedir.

Söz konusu Bilim Komisyonu, proje müellifleri ve Genel Müdürlüğük uzmanlarının da katılımlarıyla Diyarbakır ve Ankara'da toplantılar gerçekleştirilmiş olup söz konusu toplantılarda Bilim Komisyonunca yapılan yönlendirmeler ve tavsiyeler doğrultusunda hazırlanan projeler etaplar halinde Koruma Bölge Kurulu onayına sunulmaktadır. Söz konusu çalışmalar kapsamında iki etap halinde Surların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanmaktadır.

1. ve 2. Etap proje çalışmaları sonucunda toplamda 73 burç ve 4517 mt sur duvarı projeleri hazırlanarak tüm surların projelerinin temin edilmesi planlanmaktadır. Koruma Bölge Kurulu'nca onaylanan burçlara ve surlara ilişkin acil müdahale, onarım ve restorasyon uygulamalarının "*Diyarbakır Surları Restorasyonu*" işi kapsamında Yatırım Programı çerçevesinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diyarbakır Kent Surlarına ait Burçlardan 65 adet burcun rölöve çizimleri, 55 adet burcun restitüsyon projeleri ile 32 adet burcun restorasyon projeleri Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından çeşitli tarihlerde onaylanmıştır.

Diyarbakır Kent Surlarına ait Burçlardan 1,2,5,9,10,26,47,52,62, 73,74,75,76,77 ve 82 nolu 15 adet burcun restorasyon uygulama çalışmaları çeşitli tarihlerde tamamlanmıştır.

Diyarbakır Kent Surlarına yönelik projelendirme çalışmaları devam etmekte olup projelerin ilgili Koruma Bölge Kurulunda onaylanmasının ardından uygulama çalışmaları Bakanlığımıza bağlı Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Diyarbakır ili, Suriçi Bölgesinde, özellikle 2015-2016 yılları arasında sokağa çıkma yasağının yaşandığı 6 mahallede yer alan korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlara ilişkin; 245 tanesinin rölöve çizimleri, 222 adet restitüsyon projesi ile 209 adet restorasyon projesi, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanmıştır. Ayrıca Bakanlığımız her yıl tescilli taşınmazlara yönelik fon ayırmakta olup 2019 yılında Suriçi Bölgesinde 5 adet ev hibe programına almıştır.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 63. maddesi, 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 277. maddesi ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri çerçevesinde, kültür varlıklarını korumakla yükümlüdür. Bu kapsamda ülkemizde bulunan tarih öncesi devirden günümüze kadar gelen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasının sağlanarak gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli çalışmalar uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda (Venedik Tüzüğü vb.) yapılmaktadır.

Bakanlığımıza tahsisli yapılarla ilgili restorasyon çalışmalarının yanı sıra can ve mal güvenliğinin sağlanmasına yönelik konularda ilgili Valilik, Belediye Başkanlıkları gibi yerel idarelerle gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.

5233 sayılı Kanun'un geçici 6. Maddesi hükümleri kapsamında, Diyarbakır ili Suriçi Bölgesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile güvenlik güçleri yetkilidir.

